

Γιατί ένα τέτοιο Συμπόσιο WHY SUCH A SYMPOSIUM olympias.uoi.gr/32635 & [doi:heal.uoi.12442](https://doi.org/10.26268/heal.uoi.12442)
Ο δρόμος ως το Συμπόσιο TOWARDS THE SYMPOSIUM olympias.uoi.gr/32632 & [doi:heal.uoi.12439](https://doi.org/10.26268/heal.uoi.12439)
Πρόγραμμα PROGPA olympias.uoi.gr/32633 & [doi:heal.uoi.12440](https://doi.org/10.26268/heal.uoi.12440)
Ομιλίες ORAL PRESENTATIONS (121 βίντεο/videos) <https://www.youtube.com/@1-706/videos>
ΠΡΑΚΤΙΚΑ PROCEEDINGS olympias.uoi.gr/32634 & [doi:heal.uoi.12441](https://doi.org/10.26268/heal.uoi.12441)
Απολογισμός: Ήμουν κι εγώ εκεί! REPORT: I WAS THERE! olympias.uoi.gr/33342 & [doi:heal.uoi.13058](https://doi.org/10.26268/heal.uoi.13058)

Ο δρόμος ως το Συμπόσιο¹ EN The road until the Symposium²

Γιάννης Δημολιάτης EN Ioannis Dimoliatis³

ΚΥΡΙΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	Ημερομηνία	Σελίδα
EN MAIN STATIONS	EN Date	EN Page
1. Η πρώτη ανακοίνωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος EN <i>The first notice of expression of interest</i>	28-6-2016	2-3
2. Η πρώτη ανακοίνωση της Κοσμητείας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων EN <i>The first announcement of the Dean's Office of the Ioannina University School of Health Sciences</i>	25-9-2016	3-5
3. Πρόσκληση Υποβολής Περιλήψεων EN <i>Call for Abstracts</i>	18-11-2016	6
4. Παράταση προθεσμίας υποβολής περιλήψεων EN <i>Abstract submission deadline extension</i>	16-12-2016	7
5. Αιγίδα Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών EN <i>Aegis of the Holy Archdiocese of Athens</i>	9-1-2017	8
6. Ευχαριστίες για περιλήψεις – Πρόταση για θέσεις ομοφωνίας EN <i>Acknowledgments for abstracts – Proposal for unanimity positions</i>	28-1-2017	9-10
7. Οι εγγραφές άρχισαν! EN <i>Registration has begun!</i>	6-3-2017	11-12
8. Αθανασία του Γένους – Το Περιστατικό σας EN <i>Immortality of the Genus – Your incident</i>	25-3-2017	13-14
9. έληλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα – Λεπτομερής ενημέρωση EN <i>His [Jesus'] time had come (John 13.1) – Detailed information</i>	14-4-2017	15-17

¹ Προσυμποσιακή οργάνωση (ανακοινώσεις, δελτία τύπου, υποβολή περιλήψεων, εγγραφές, κανονισμός κτλ.)
Άρθρο: υποβολή 26-9-2022· αποδοχή 22-9-2023· κρίση από ομότεχους (peer review) όχι. Αν οι **σύνδεσμοι** στην κορυφή αυτής της σελίδας δεν λειτουργούν: > ΠΡΑΚΤΙΚΑ: σελίδα 21: υποσημείωση 6.

Πώς να **αναφέρετε** αυτό το άρθρο: Δημολιάτης Γ. «Ο δρόμος ως το Συμπόσιο». Στο: «Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε; (ΠΠΠ). Πρακτικά 1ου Διεπιστημονικού Συμποσίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 28-30 Απριλίου 2017. ISBN 978-960-233-288-7». Εκδόσεις Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, αποθετήριο Ολυμπιάς. 7 Απριλίου 2024. Άρθρο 002: σς 24.
<https://olympias.lib.uoi.gr/jspui/handle/123456789/32632> & <http://dx.doi.org/10.26268/heal.uoi.12439>.

² Pre-symposium announcements, press releases, submission of abstracts, registrations, regulations, etc.) **Article:** submission Sep 26, 2022; acceptance Sep 22, 2023; peer review no. If the links at the top of this page do not work: > PROCEEDINGS: page 22: footnote 10.

Cite this article: Dimoliatis I. «The road until the Symposium». In: «When Should We Die? (WnSWD). Proceedings of the 1st Interdisciplinary Symposium. University of Ioannina, Greece, April 28-30, 2017. ISBN 978-960-233-288-7». University of Ioannina Publications, Olympias repository. April 7, 2024. Paper 002: ps 24.
<https://olympias.lib.uoi.gr/jspui/handle/123456789/32632> & <http://dx.doi.org/10.26268/heal.uoi.12439>.

³ Συντονιστής του Συμποσίου. **Περισσότερα:** > Κορυφή αυτής της σελίδας > ΠΡΑΚΤΙΚΑ > Συνεδρία Π1 > 5. EN Symposium Coordinator. **More:** > Top of this page > PROCEEDINGS > Session P1 > 5 Dimoliatis. EN If the **links** at the top of this page do not work: > Top of the 1st page: PROCEEDINGS: page 22: footnote 10.

10. Κανονισμός Διεξαγωγής Συμποσίου EN Regulations for Conducting the Symposium	14-4-2017	18-19
11. Ραδιοστίγμα - Τηλεστίγμα του Συμποσίου EN Radio spot - Tele spot of the Symposium	20(;)-4-2017	20
12. Το τελευταίο Δελτίο Τύπου EN The latest Press Release	24-4-2017	21-22
13. Από τον Τύπο: Η Καθημερινή EN From the press: The Kathimerini	28-4-2017	23-24

1

Η πρώτη ανακοίνωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος
28 Ιουνίου 2016

213 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ "**ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΣ**" ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ
Πρωτότυπο [1804](#) (πλήρες κείμενο), 2^η έκδοση [1846](#) (πλήρες), 3^η [2005](#) (μετάφραση)

Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε; (ΠΠΠ): Διεπιστημονικό Συμπόσιο
Πρώτη ανακοίνωση εκδήλωσης ενδιαφέροντος

Όποιος επιθυμεί να πάρει μέρος στο «1^ο διεπιστημονικό συμπόσιο ΠΠΠ» ας το δηλώσει εδώ:
<https://docs.google.com/forms/d/1LK6g3N2HO8cYisEi7j6c8IyChFiI2MA4iYbeGIthT04/viewform>,
αφού διαβάσει τα παρακάτω.

Η δυτική κοινωνία ζει την εποχή του "απαγορευμένου θανάτου" (Φίλιπ Αριές, *Δοκίμια για το Θάνατο στη Δύση*, [κλικ](#) και [κλικ](#)). Συζητήσεις επί συζητήσεων αναζητούν διέξοδο. "*Ηθικά Διλήμματα και Αποφάσεις στο Τέλος της Ζωής*" (Αλεξανδρούπολη, [κλικ](#))· "*Ευθανασία: Δικαίωμα στον Θάνατο;*" (Αθήνα, [κλικ](#)). "*Το Τέλος της Ζωής στον Καρκίνο: η Ανατριχίλα των Συνόρων*" (Κωνσταντινούπολη, [κλικ](#)). "*Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε; (ΠΠΠ)*" (Θεσσαλονίκη, [κλικ](#)). Το θέμα είναι καυτό. Πότε, αλήθεια, ΠΡΕΠΕΙ να πεθαίνουμε;

Πήραμε την πρωτοβουλία να καλέσουμε σε **Συμπόσιο στο Συνεδριακό Κέντρο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων την εβδομάδα 24-29/4/2017 συναδέλφους οποιουδήποτε** κλάδου να μοιραστούμε τον προβληματισμό μας: βιολόγους, γιατρούς, νομικούς, θεολόγους, κτλ· αλλά και αρρώστους, φροντιστές, συγγενείς κτλ: αρκεί "**να έχουν κάτι να πουν**" για το θέμα.

1- **ΣΚΟΠΟΣ** του Συμποσίου είναι να απαντήσει στο "**πότε**". Η κοινωνία κι ο καθένας μας ξεχωριστά την έχει τόσο πολύ ανάγκη αυτή την απάντηση.

2- **Διάρκεια**: Από 1 μέρα έως 1 εβδομάδα, ανάλογα με τον αριθμό ομιλητών.

3- **Τρόπος**: Ο ΚΑΘΕ ΟΜΙΛΗΤΗΣ:

- ΘΑ έχει "επαρκή" (όχι άπειρο) **χρόνο** να αναπτύξει τις απόψεις του και το ακροατήριο επαρκή χρόνο για διευκρινίσεις και τοποθετήσεις.
- ΘΑ έρθει πρωτίστως για να **ακούσει** τους υπόλοιπους ομιλητές και λιγότερο για να εκφωνήσει το λόγο του. Είναι συμπόσιο όπου όλοι παρίστανται ψυχή τε και σώματι **καθόλη** τη διάρκειά του, αλλιώς είναι αδύνατο τα εγώ του καθενός μας να συντεθούν σε ένα ΕΜΕΙΣ.
- ΘΑ καλύψει το **κόστος** του (μεταφορικά, διαμονή, φαγητό, εγγραφή [μόνο και μόνο για τα απολύτως ανελαστικά έξοδα]): Όποιος δεν είναι διατεθειμένος να καλύψει το κόστος του, δεν θέλει ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ και κατά βάθος μια τέτοια συνάντηση σύνθεσης των εγώ σε ΕΜΕΙΣ (ομιλίες για πληθωρισμό "βιογραφικών" δεν συμβάλουν στην επίλυση του προβλήματος). **Χορηγίες** που οδηγούν σε εξαρτήσεις δεν γίνονται δεκτές.
- ΘΑ στείλει θέμα στην 1η ανακοίνωση, περίληψη στη 2η ανακοίνωση, **πλήρη** προσυμποσιακή ανακοίνωση στην 3η ώστε το αργότερο δύο μήνες πριν το συμπόσιο να σταλεί σε όλους τους συμμετέχοντες για προετοιμασία τους (αν οι συμμετέχοντες έχουν μελετήσει από πριν τα κείμενα, στο ίδιο το Συμπόσιο θα επικεντρωθούν σε συζήτηση σε βάθος).

(ε) Θα καταθέσει ένα μήνα το πολύ μετά το συμπόσιο το πλήρες τελικό κείμενο της εισήγησής του που θα συμπεριληφθεί στα **Πρακτικά** του Συμποσίου.

- 4- **Κόστος:** θα γίνει κάθε προσπάθεια να περιοριστεί στο ελάχιστο: Θα χρησιμοποιηθούν εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου (συνεδριακό κέντρο, χώροι φιλοξενίας [αν υπάρχουν], εστίαση κτλ), διαπραγμάτευση τιμών σε ξενοδοχεία κτλ. Ίσως ακόμα πάμε και εκτός πόλης (Μέτσοβο, Κόνιτσα, Πράμαντα κτλ για όλες τις μέρες: ώστε να είμαστε όλοι ψυχή τε και σώματι "πλήρους και αποκλειστικής")
- 5- **Οργάνωση:** Κυκλοφορούμε άμεσα όσο γίνεται νωρίτερα και ευρύτατα σε όλων των ειδών τις λίστες την 1η αυτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (βλ πιο κάτω υπόδειγμα δήλωσης συμμετοχής). Σε ένα μήνα κάνουμε αξιολόγηση του ενδιαφέροντος, οριστικοποιούνται Οργανωτική Επιτροπή, Τοπική Οργανωτική Επιτροπή, Επιστημονική Επιτροπή, Ομιλητές, Συμποσιαστές. Ζητούμε περίληψη 300-500 λέξεων μέχρι τέλος Αυγούστου 2016. Σεπτέμβριο 3η ανακοίνωση, κοινοποιούμε σε όλους όλες τις περιλήψεις, και καλούμε για προσυμποσιακό πλήρες κείμενο μέχρι τέλους Δεκεμβρίου. Ιανουάριο 2017 κοινοποιούμε όλα τα προσυμποσιακά πλήρη κείμενα και τις τελευταίες λεπτομέρειες.
- 6- **Συνέχεια:** Θεωρούμε καλή την ιδέα το δεύτερο συμπόσιο να γίνει σε **κάποια άλλη πόλη**, το 3ο σε μια τρίτη, ώστε και συνέχεια να υπάρξει και το φορτίο να αναλαμβάνεται από κάθε χρονιά νέα οργανωτική επιτροπή, καί ο καθένας να μπορεί να αναδείξει το ταλέντο του κτλ.

Θα πάρετε μέρος στο «1^ο πολυεπιστημονικό συμπόσιο ΠΠΠ»; Δήλωση συμμετοχής εδώ:

<https://docs.google.com/forms/d/1LK6g3N2HO8cYisEi7j6c8IyChFiI2MA4iYbeGithT04/viewform>

Η ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

(Ο ρόλος της τελειώνει με την αποστολή της δεύτερης ανακοίνωσης, δείτε πιο πάνω σημείο 5)

- **Γιάνης Δημολιάτης**, Αναπληρωτής καθηγητής Υγιεινής και Ιατρικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, προσκεκλημένος εκδότης του αφιερώματος «Πότε Πρέπει να πεθαίνουμε; (ΠΠΠ)» ([κλικ](mailto:dimolia@uoi.gr)), [idimolia@uoi.gr](mailto:dimolia@uoi.gr).
- **Αχιλλέας Κουτσουράδης**, καθηγητής Νομικής Σχολής ΑΠΘ. devechi@law.auth.gr.
- **Γκόλφο Μαγγίνη**, Αναπληρώτρια καθηγήτρια Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, manginigolfo@hotmail.com.
- **Βασίλης Κουλούρας**, Αναπληρωτής καθηγητής Εντατικής Θεραπείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Διευθυντής ΜΕΘ Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ιωαννίνων, vpkoulouras@yahoo.gr.
- **Δημήτρης Σιδερίης**, Ομότιμος καθηγητής Καρδιολογίας, dimitris.sideris@gmail.com.
- **π Σεραφείμ Ατματζίδης**, Αρχιμανδρίτης, Μάστερ Ψυχικής Υγείας, Εφημέριος ιερού ναού Θέρμης Θεσσαλονίκης, serafeim_atmatzidis@yahoo.gr.
- **Κώστας Βαζούρας**, ειδικευόμενος Παιδίατρος, φοιτητής Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Δημόσιας Υγείας και Λοιμωδών Νόσων, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, paquasti@yahoo.com
- **Καλλιόπη Γάτσιου**, ειδικευόμενη ψυχίατρος, Γενικό Νοσοκομείο Κέρκυρας, kalli.gatsiou@gmail.com.
- **Θεοδοσία Νώλη**, Κοινωνική λειτουργός, Γενικό Νοσοκομείο Λαμίας, φοιτήτρια Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ψυχικής Υγείας, ΤΕΙ Θεσσαλίας, n.theodosia.2012@gmail.com.
- **Ζέτα Ασικόγλου**, Νομικός, Υπεύθυνη Συνεδριακού Κέντρου "Κάρολος Παπούλιας" Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Προϊσταμένη Τμήματος Προγραμματισμού & Οργάνωσης, gasikog@uoi.gr.

... →

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

η Σχολή Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
ο Τομέας Φιλοσοφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
το Εργαστήριο Βιοηθικής του Πανεπιστημίου Κρήτης,
και η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας,

διοργανώνουν **Διεπιστημονικό Συμπόσιο** με θέμα:

«Πότε πρέπει να πεθαίνουμε;»

Ιωάννινα, 28-30 Απριλίου 2017

αφιερωμένο στα

213 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ
Πλήρες πρωτότυπο έκδοσης 1804 [εδώ](#), έκδοσης 1846 [εδώ](#). Μετάφραση 2005 [εδώ](#).

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

- Πότε πρέπει να πεθαίνουμε;
- Πώς θα διασφαλιστεί ότι θα πεθαίνουμε τότε που πρέπει;
- Τι συμβαίνει όταν δεν πεθαίνουμε τότε που πρέπει; (σε επίπεδο κυτταρικό [προγραμματισμένος κυτταρικός θάνατος], ατομικό, οικογενειακό, κοινωνικό, οικουμενικό)
- Πού και Πώς πρέπει να πεθαίνουμε; Δίπλα σε ποιους;
- Ανατομία και φυσιολογία του θανάτου
- Παθολογική ανατομία και παθοφυσιολογία του θανάτου
- Σχάση του ενιαίου θανάτου (εγκεφαλικός, σωματικός, βιολογικός· ψυχικός, πνευματικός, διανοητικός· νομικός, κοινωνικός, πολιτικός, οικονομικός, ηθικός)
- Οικονομική / Κοινωνική / Νομική / Ηθική διάσταση του θανάτου
- Θάνατος του όντος και θάνατος του είδους
- Ο θάνατος στη Φύση (από τους γαλαξίες ως τη βιόσφαιρα)
- ...

ΓΙΑΤΙ ΕΝΑ ΤΕΤΟΙΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ;

Σε μια μικρή χώρα 10.000.000 κατοίκων ο θάνατος καταργήθηκε, φέρνοντας, μετά την αρχική ευφορία, σε απόγνωση ασφαλιστικές εταιρείες, εργολάβους κηδειών, οίκους ευγηρίας, νοσοκομεία, εκκλησία, κυβέρνηση, οικογένειες. Η μαφία θα αναλάβει να δώσει λύσεις, αλλά ο θάνατος θα αντεπιτεθεί με τη μορφή... Το πιο πρόσφατο και εξαιρετικά ανθρώπινο μυθιστόρημα του νομπελίστα Ζοζέ Σαραμάγκου ([Περί θανάτου](#))

Η δυτική κοινωνία διέρχεται την κατά **Φιλίπ Αριές** "εποχή του απαγορεύεται να πεθάνεις" ([Δοκίμια για το θάνατο στη Δύση](#)). Συζητήσεις επί συζητήσεων αναζητούν διέξοδο στα αδιέξοδα. Καί στη χώρα μας: "Ηθικά Διλήμματα και Αποφάσεις στο Τέλος της Ζωής" ([Αλεξανδρούπολη](#)).

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, Τ.Κ: 451 10, ΙΩΑΝΝΙΝΑ URL: <http://health.ac.uoi.gr>

... →

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

"Ευθανασία: Δικαίωμα στον Θάνατο;" ([Αθήνα](#)). "Το Τέλος της Ζωής στον Καρκίνο: η Ανατριχίλα των Συνόρων" ([Κωνσταντινούπολη](#)). "Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε;" ([Θεσσαλονίκη](#): <http://www.mednet.gr/archives/contents2016-sup-gr.html>). Το θέμα είναι **καυτό**. Στη σχέση γιατρού-αρρώστου πιο καυτό από παντού. Πότε, άραγε, ΠΡΕΠΕΙ να πεθαίνουμε;

ΠΟΙΟΥΣ ΑΦΟΡΑ

Γιατρούς, νομικούς, θεολόγους, βιολόγους, κοινωνιολόγους, φιλοσόφους, ιστορικούς, χημικούς, φυσικούς, οικονομολόγους, ψυχολόγους, φιλόλογους, λογοτέχνες, καλλιτέχνες, μαθηματικούς-αρρώστους, φροντιστές, συγγενείς: **τον καθένα και όλους**.

Άνθρωποι κάθε ειδικότητας και κάθε σχέσης με την υγεία, την αρρώστια και το θάνατο, αρκεί **"να έχουν κάτι να πουν"** και κυρίως **"κάτι να ακούσουν"**, θα συγκεντρωθούν στο Συνεδριακό Κέντρο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για να θέσουν "τον δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων": Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε; (πρωτίστως πότε πρέπει να πεθάνουν αυτοί οι ίδιοι και πώς θα το διασφαλίσουν –είναι ηθικό να μετακυλίουν την ευθύνη στους απογόνους τους; στους γιατρούς; στους εισαγγελείς; στην Πολιτεία;) Καμία απάντηση δεν αποκλείεται εφόσον είναι τεκμηριωμένη (ακόμα και το "ποτέ" και το "πριν κάν γεννηθούμε").

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

15 Νοεμβρίου 2016 δήλωση **συμμετοχής με εισήγηση**. Καταρχήν ονόματα και θέματα [κλικ εδώ](#).

15 Δεκεμβρίου 2016 αποστολή **περίληψης** 200-300 λέξεων και βιογραφικού 100-200 λέξεων.

Όλες οι περιλήψεις θα κοινοποιηθούν σε όλους.

15 Ιουνίου 2017 κατάθεση **πλήρους κειμένου** για τα *Πρακτικά*.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- **Γιάνης Δημολιάτης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Υγιεινής και Ιατρικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, **Συντονιστής** του Συμποσίου, jdimalia@uoi.gr.
- **Βάσω Νικολάου**, Γραμματεία Κοσμητείας Σχολής Επιστημών Υγείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τηλ. 26510 09047, 2651007483 Fax: 26510 09070, e-mail: health@cc.uoi.gr

Τίποτα δεν προμηνύει καλύτερα ένα αποδοτικό Συμπόσιο όσο η καλύτερη δυνατή **προετοιμασία**. Μέχρι 15 Φεβρουαρίου 2017 μια **πρώτη** γραφή του πλήρους κειμένου ή οι διαφάνειες της παρουσίασης θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια να σταλούν στην οργανωτική επιτροπή, η οποία θα τα κοινοποιήσει σε όλους το αργότερο ενάμιση μήνα πριν το Συμπόσιο. Οι **ομιλίες** θα είναι επικεντρωμένες στην ουσία, διάρκειας όχι μικρότερης από την αναγκαία όχι μεγαλύτερης από την επαρκή. Ίσο βάρος θα δοθεί στη συζήτηση. Στα *Πρακτικά* οι **εργασίες** θα είναι πλήρεις.

Το Συμπόσιο είναι το πρώτο. Είναι πιθανό να δώσει απαντήσεις. Είναι πιθανότερο να ανοίξει ερωτήματα, που ένα 2^ο Συμπόσιο και ένα 3^ο, κάθε φορά και σε διαφορετική πόλη, θα απαντήσει.

Ποιός θα αναλάβει το 2^ο;

3

Πρόσκληση Υποβολής Περιλήψεων

18 Νοεμβρίου 2016

Δημήτρης Καρβέλας.
Αναχώρηση (2009). Ακρυλικό σε μουσαμά.
Ευγενική προσφορά.

η Σχολή Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
ο Τομέας Φιλοσοφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
το Εργαστήριο Βιοηθικής του Πανεπιστημίου Κρήτης
και η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας

διοργανώνουν **Διεπιστημονικό Συμπόσιο** με θέμα:

«Πότε πρέπει να πεθαίνουμε;»

Ιωάννινα, 28-30 Απριλίου 2017

αφιερωμένο στα

213 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΕΥΘΑΝΑΣΙΑΣ (1804)

ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Πληροφορίες: <http://ppp.conf.uoi.gr/> (ιστοσελίδα σε εξέλιξη, μπορεί να υπάρξουν κάποιες δευτερεύουσες αλλαγές)

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να υποβάλουν την περίληψη της ανακοίνωσής τους έως 15 Δεκεμβρίου 2016, σύμφωνα με τις [οδηγίες](#).

Γιάνης Δημολιάτης
Αναπληρωτής καθηγητής Υγιεινής και Ιατρικής Εκπαίδευσης
Τμήμα Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Συντονιστής του Συμποσίου.
idimolia@uoi.gr

4

Παράταση Προθεσμίας Υποβολής Περιλήψεων
16 Δεκεμβρίου 2016

1ο Διεπιστημονικό Συμπόσιο ΠΠΠ, Ιωάννινα 28-30 Απριλίου 2017

2^η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Οργανωτική Επιτροπή και η Τοπική Οργανωτική Επιτροπή του 1ου Διεπιστημονικού Συμποσίου Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε; (ΠΠΠ) <http://ppp.conf.uoi.gr/> σάς εύχονται ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ!

Ευχαριστούμε όσους κατέθεσαν την περίληψή τους. Το [ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ](#) θα ανανεώνεται τακτικά, καθώς αυτές θα καταχωρούνται. Κάθε φορά που ενεργοποιείτε τον σύνδεσμο θα βλέπετε τις ως εκείνη τη στιγμή καταχωρημένες περιλήψεις.

Οι συγγραφείς ας ετοιμάζουν το ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟ, [οδηγίες](#).

Η προθεσμία υποβολής περιλήψεων **ΠΑΡΑΤΕΙΝΕΤΑΙ μέχρι 15 Ιανουαρίου 2017**. [Οδηγίες](#). Οριστική καταληκτική ημερομηνία.

Στο χώρο του Συμποσίου, θα λειτουργεί ΕΚΘΕΣΗ βιβλίων, άρθρων, αφίσας και σχετικού υλικού. Όποιος έχει γράψει ο ίδιος ή γνωρίζει κάποιο σχετικό βιβλίο ή άρθρο ή βίντεο κτλ, παρακαλείται να αποστείλει στη διεύθυνση serafeim_atmatzidis@yahoo.gr πλήρη βιβλιογραφική παραπομπή. Σύνδεσμος προς τη βάση <http://www.biblionet.gr/> ή οποιαδήποτε έγκυρη βάση επιθυμητός. Τα βιβλία θα **πωλούνται**.

Άρθρα σε έντυπη μορφή μπορεί να διανέμονται από τους συγγραφείς. Ο πλήρης βιβλιογραφικός κατάλογος θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Συμποσίου και θα ανανεώνεται περιοδικά.

Περιμένουμε τη συμμετοχή σας και τη συμβολή σας.

Για την Οργανωτική Επιτροπή και την Τοπική Οργανωτική Επιτροπή

- Γιάννης Δημολιάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Υγιεινής και Ιατρικής Εκπαίδευσης, idimolia@uoi.gr
- Γκόλφω Μαγγίνη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Φιλοσοφίας, gmaggini@uoi.gr

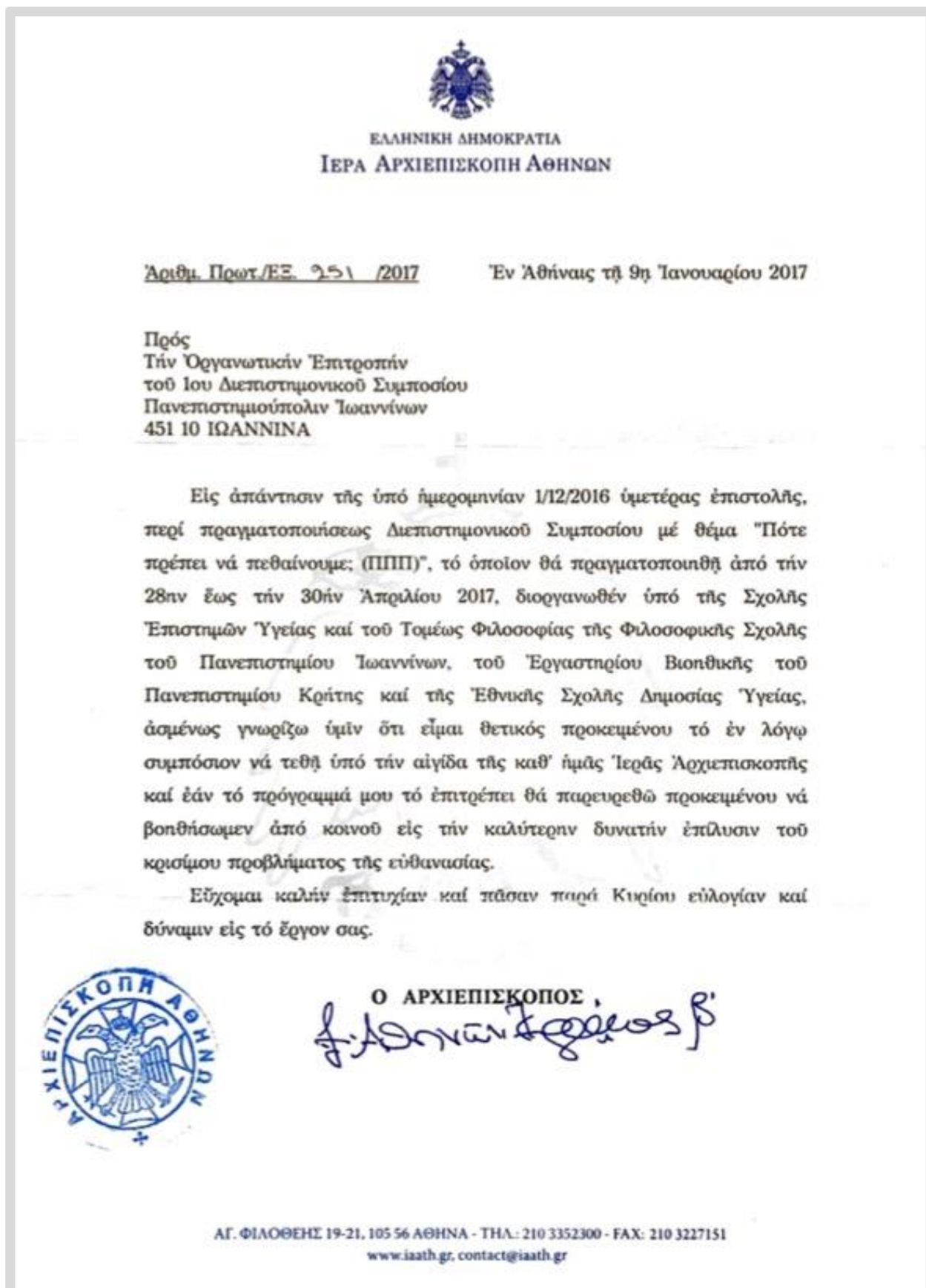
Ιωάννινα 16/12/2016

5

Αιγίδα Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών
9 Ιανουαρίου 2017

Στην επόμενη σελίδα →

... →

Ευχαριστίες για Περίληψεις – Πρόταση για Θέσεις ομοφωνίας
28 Ιανουαρίου 2017

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σας ευχαριστούμε θερμά για την περίληψή σας.

Ο τελευταίος μήνας – μετά την παράταση! (το έχει φαίνεται η... φυλή μας) – υπήρξε απροσδόκητα παραγωγικός: Οι περίληψεις ξεπέρασαν τις 100, από 20 στα μέσα Δεκέμβρη. Όλες [εδώ](#).

Είναι εντάξει η δική σας; το βιογραφικό σας; (ευχαριστούμε όσους έστειλαν τις 100 λέξεις τους, τις περιμένουμε από όσους όχι). **Χρειάζεστε ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ;** Πείτε τό μας κι έγινε! (Ευχαριστώ καί από εδώ την συνεπιμελήτρια Νίκη Λαΐου.)

Χρειαζόμαστε τη βοήθειά σας για να οριστικοποιήσουμε τον τόμο περιλήψεων που ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ και να περάσουμε και τους αντίστοιχους σελιδαριθμούς: **Έχουμε ταξινομήσει σωστά την εργασία σας;** Τόσο στα ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ στην αρχή, όσο και στο ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ στο τέλος. Η βοήθειά σας θα βοηθήσει την Επιστημονική Επιτροπή να κρίνει τις εργασίες και την Οργανωτική να τις οργανώσει στον διαθέσιμο χρόνο του τριήμερου 28-30/4 (η επόμενη μέρα, Πρωτομαγιά, δική σας! για τουρισμό).

ΠΟΙΕΣ ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΟΝΤΑΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΘΕΜΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΣΑΣ; Θα μπορούσατε να εξετάσετε το ενδεχόμενο **σύνθεσης** επιμέρους εισηγήσεων **ίδιων** θεμάτων σε μία **ενιαία** εισήγηση, η οποία να παρουσιαστεί στο Συμπόσιο, με συ-συγγραφείς όλους τους επιμέρους; Η σύνθεση αυξάνει το **πλάτος** (περισσότερα μάτια βλέπουν το ίδιο θέμα) και το **βάθος** (περισσότερα μυαλά το κρίνουν). Και εξασφαλίζει περισσότερο **χρόνο** σε εισηγητές, ακροατήριο, συζήτηση: αν, πχ, οι 100 επιμέρους συμπυκθούν σε 50 ενιαίες, χωρίς αλληλοεπικαλύψεις, τότε καί όλοι συμμετέχουν καί διπλάσιο χρόνο κάθε ενιαία διαθέτει. Η παρουσίασή της μπορεί να γίνει από όλους τους συγγραφείς της ενιαίας ή από δύο ή από έναν: δική τους η απόφαση να διαχειριστούν τον χρόνο που θα τους δοθεί – ο οποίος, όμως, σε **καμιά** περίπτωση δεν μπορεί να παραβιαστεί.

Η παραγωγή **θέσεων ομοφωνίας και διαφωνίας** είναι ουσιαστικό επόμενο βήμα. Καταχωρούνται **όλες** οι απόψεις με τη συχνότητά τους και την ταυτότητα των υποστηρικτών τους. Είμαστε κυνηγοί αληθείας, και (ας κομίσω γλαύκαν εις επαίοντες) αυτή μπορεί να βρίσκεται στην άποψη των πολλών ή του ενός ή και του κανενός, μπορεί δηλαδή να κρύβεται στην άποψη που δεν διατυπώθηκε ακόμα (αν η επιστήμη δούλευε με τον κανόνα της ψηφοφορίας θα είχαν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα...) Όμως, ας δούμε πού ομοφωνούμε, πού συμφωνούμε, πού διαφωνούμε· ας περάσουμε από τα εγώ στο εμείς (στα εμείς έστω).

Συγχωρήστε μου την προκατάληψη προς τη σύνθεση. Προέρχομαι από χώρο μεταανάλυσης και σύνθεσης των κομματιών του παζλ με στόχο τη μεγάλη εικόνα. Από *large numbers of scientists working competitively in silos without combining their efforts* (nature.com/articles/s41562-016-0021) σε *large numbers of scientists working openly together combining their efforts*. **Το στοιχείο που έχουμε να κερδίσουμε ως Συμπόσιο.** Η κοινωνία το περιμένει. Περιμένει λύση στο πρόβλημά της: "ΠΠΠ".

Η ιδέα της σύνθεσης προτάθηκε σε αρκετούς καθώς ερχόταν η περίληψή τους, κάποιοι εργάζονται προς αυτή την κατεύθυνση, η σύνθεση έχει ήδη αρχίσει, τώρα ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ σε όλους, ΕΣΕΙΣ αποφασίζετε!

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Μέχρι τέλους Φλεβάρη θα κάνουμε τα αδύνατα δυνατά να έχουμε τα **καταρχήν πλήρη κείμενα όλων σας**, να τα επιστρέψουμε σε όλους σας το αργότερο ενάμισι μήνα ΠΡΙΝ το Συμπόσιο, να προχωρήσουμε σε συνθέσεις όπου εφικτό, στο Συμπόσιο δε να παρουσιάσουμε θέσεις ομοφωνίας/

συμφωνίας/ διαφωνίας. [Πρώτος](#) εγώ τον λίθον βαλέτω! Ήδη έχουν έρθει τα πρώτα καταρχήν πλήρη κείμενα.

Έχετε γράψει βιβλίο ή άρθρο ή βίντεο για το θέμα; Γνωρίζετε κάποιο έργο τρίτου; Πλουτίστε τη [BIBΛΙΟΘΗΚΗ ΠΠΠ](#) (ήδη κάτι έχει στα ράφια της! μπορεί και το δικό σας έργο). Διαθέσιμη σε όλους.

Τέλος, στη διάρκεια του Συμποσίου θα υπάρχει ΕΚΘΕΣΗ και ΠΩΛΗΣΗ **σχετικών** βιβλίων (βιβλιοπωλείο "Πρόκος" <http://www.nprokos.gr/>).

Έκθεση άρθρων ναι, διανομή με ευθύνη των συγγραφέων.

Στη διάθεσή σας,
Γιάννης Δημολιάτης

7

Οι εγγραφές άρχισαν!
6 Μαρτίου 2017

Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε; (ΠΠΠ)

1ο Διεπιστημονικό Συμπόσιο Ιωάννινα 28-30 Απριλίου 2017

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

ΣΚΟΠΟΣ του Συμποσίου είναι να απαντήσει στο "πότε". Αλλά και στα "γιατί", "πώς", "πού", "δίπλα σε ποιον". Η κοινωνία κι ο καθένας μας ξεχωριστά την έχει τόσο πολύ ανάγκη αυτή την απάντηση.

Πρόγραμμα εδώ: <http://ppp.conf.uoi.gr/symposio/programma/>

Όλες οι λεπτομέρειες εδώ: <http://ppp.conf.uoi.gr/>

Αγαπητέ παραλήπτη,

- Αν ΔΕΝ ενδιαφέρεστε, σας ζητούμε συγγνώμη για την ενόχληση.
- Αν ενδιαφέρεστε ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ, συνεχίστε.
- Διαβιβάστε το μήνυμα τούτο σε κάποιον που ενδιαφέρεται.

Ζούμε στην εποχή του "απαγορευμένου θανάτου". Συζητήσεις επί συζητήσεων αναζητούν διέξοδο. Πότε, αλήθεια, ΠΡΕΠΕΙ να πεθαίνουμε;

Πήραμε την πρωτοβουλία να καλέσουμε σε Συμπόσιο στο Συνεδριακό Κέντρο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων από Παρασκευή 28 έως και Κυριακή 30 Απριλίου 2017 συναδέλφους οποιουδήποτε κλάδου (βιολόγους, γιατρούς, νομικούς, θεολόγους, κτλ), αλλά και αρρώστους, φροντιστές, συγγενείς κτλ. ΑΡΚΕΙ να έχουν έντονο ενδιαφέρον ή/και γνώση για το θέμα.

Θα θέλατε να συμμετάσχετε στο Συμπόσιο;

Η εγγραφή είναι ΔΩΡΕΑΝ. Ακόμα και οι καφέδες και τα δείπνα είναι προσφορά της Οργανωτικής Επιτροπής.

Παρότι δωρεάν, πρέπει να κάνετε την ΕΓΓΡΑΦΗ σας: Πρέπει να ξέρομε πόσους καφέδες να ετοιμάσουμε; πόσες μερίδες φαγητό; πόσα λεωφορεία; ποιος θα παρακολουθήσει ποιο σεμινάριο;

Τα στοιχεία σας ΔΕΝ θα δημοσιοποιηθούν πουθενά. Είναι μόνο για τις ανάγκες του Συμποσίου.

Για την ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γιάννης Δημολιάτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Υγιεινής και Ιατρικής Εκπαίδευσης. Μονάδα ποιότητας ζωής και θανάτου, Τμήμα Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
didimolia@uoi.gr.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. **Θα συμμετάσχετε στο Συμπόσιο;***

2. **Θα παρακολουθήσετε κάποιο ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ σεμινάριο;** Μπορείτε να επιλέξετε μόνον ένα το Σάββατο και ένα Κυριακή. Υπάρχει Μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων (ΜΑΣ). Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας. Αν αλλάξετε γνώμη, ενημερώστε μας άμεσα ώστε να ειδοποιηθεί ο επόμενος.

Σάββατο 29 Απριλίου 2017 πρωί 8:45-10:45

- Βάββα Β. Βιοματικό εργαστήριο δραματοθεραπείας: «Το σχήμα της απουσίας». ΜΑΣ 20.
- Κιοσσές Β, Λιάγκου Χ-Μ. Η τέχνη του θανάτου: Ο παραγνωρισμένος θρήνος. ΜΑΣ 30. **ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΙ ΣΑΒΒΑΤΟ!**
- Πάσχος Γ, Γκούβα Μ. Ο Χριστός παρακαλάει το Σώμα του να κατέβει από το σταυρό: Μια ποιητική απόπειρα νοηματοδότησης του θανάτου. ΜΑΣ 30.

Κυριακή 30 Απριλίου 2017 πρωί 8:45-10:45

- ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ! Κιοσσές Β, Λιάγκου Χ-Μ. Η τέχνη του θανάτου: Ο παραγνωρισμένος θρήνος. ΜΑΣ 30.
- Παναγή Γ., Καραθάνος Κ., Μαραγκουδάκη Σ. "Πότε πρέπει να πεθαίνει ο άνθρωπος; Μια γυναίκα συστήνεται" Δραματοποιημένη αφήγηση. ΜΑΣ: χωρίς περιορισμό.

3. **Το όνομά σας:*** Ακριβώς όπως θέλετε να γραφεί στο Πρόγραμμα του Συμποσίου. Πλήρως ορθογραφημένο (Μόνον το αρχικό γράμμα κεφαλαίο και τα υπόλοιπα πεζά, κανονικός τονισμός, χωρίς κενό διάστημα πριν ή μετά).
4. **Το επώνυμό σας:*** Ακριβώς όπως θέλετε ..., όπως αμέσως πριν.
5. **Ο τίτλος σας:*** Ακριβώς όπως θέλετε ..., όπως αμέσως πριν.
6. **Το ιμείλ (email) σας:** * Η επικοινωνία μας θα είναι κυρίως ηλεκτρονική. Πλήρως ορθογραφημένο (χωρίς κενό διάστημα πουθενά)
7. **Το σταθερό σας τηλέφωνο:** Γράψτε το κύριο σταθερό σας τηλέφωνο (μην παραλείψετε το πρόθεμα)
8. **Το κινητό σας τηλέφωνο:**
9. **Ειδική προσφορά 5€ κατά γεύμα** (μεσημεριανό) στο χώρο του Συμποσίου: Πόσες μερίδες να ετοιμάσουμε; Η πληρωμή θα γίνει εκείνη την ώρα απευθείας στον ανάδοχο. Δηλώστε τις ημέρες.
10. **Θα παρευρίσκεστε στο δείπνο;** Μπουφές Παρασκευή και Σάββατο, προσφορά του Συμποσίου: Πόσες μερίδες να ετοιμάσουμε; Δηλώστε συμμετοχή.
11. **Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης "Θεόδωρος Παπαγιάννης"** (θα μας υποδεχτεί ο καλλιτέχνης), Μονή Τσοούκας, Φαράγγι Αράχθου (θέα από το μπαλκόνι της Μονής στον Άραχθο). Πόσα λεωφορεία να μας περιμένουν; Κυριακή μετά το γεύμα. <https://www.youtube.com/watch?v=PUzp3FUZXh4>
12. **Περιπατητική Σχολή! Δευτέρα, Πρωτομαγιά: Μόνον ορειβάτες.** Φαράγγι Βίκου ή Δρακόλιμη Τύμφης (στην επιστροφή επίσκεψη στο Μουσείο "Εκφραση στο ξύλο" και στο Εργαστήρι του καλλιτέχνη Θωμά Μπαλτά) ή Γεφύρια Ζαγορίου. Πλήρης ορειβατικός εξοπλισμός (παπούτσια, μαπατόν, σακίδιο [νερό, τρόφιμα, ρούχα κτλ]). Ταυτότητα μέλους ορειβατικού. Ο αρχηγός (μέλος Ορειβατικού Συλλόγου Ιωαννίνων) μπορεί να αποκλείει οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο δεν πληροί τις, κατά την κρίση του, προϋποθέσεις. Γενικές πληροφορίες: <http://www.orivatikos.gr/>.
13. **Τι θα μας προτείνετε για άψογη διεξαγωγή του Συμποσίου;** Σημειώστε επίσης οποιεσδήποτε παρατηρήσεις σας:

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Πόσοι δήλωσαν **Τί** και οι **Προτάσεις** τους: > Κορυφή 1^{ης} σελίδας > **Απολογισμός**.

Αθανασία Γένους – Το Περιστατικό σας
25 Μαρτίου 2017

1ο Διεπιστημονικό Συμπόσιο Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε (ΠΠΠ)
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 28-30 Απριλίου 2017
<http://ppp.conf.uoi.gr/>

Αγαπητοί φίλοι, χρόνια ΚΑΛΑ! (και πολλά.)

Μπορεί να μην είναι τυχαίο που επικοινωνώ μαζί σας **25 Μαρτίου 2017**, ανήμερα της 196^{ης} επετείου της εθνικής μας παλιγγενεσίας. Μπορεί, στην ουσία του, το θέμα του Συμποσίου στο οποίο σας καλώ να είναι η αθανασία του Γένους μας.-

Γιατροί, νοσηλευτές, βιολόγοι, νομικοί, φιλόσοφοι, θεολόγοι, κληρικοί, ψυχολόγοι, οικονομολόγοι, κοινωνιολόγοι, καλλιτέχνες, ασθενείς, συγγενείς που φροντίζουν ή φρόντισαν μακροχρόνια πάσχοντες, από όλη τη χώρα (και το εξωτερικό), θα συναντηθούν σ' ένα μήνα στα Γιάννενα για να αντιμετωπίσουν το πιο βέβαιο γεγονός της ζωής όλων μας χωρίς εξαίρεση: *Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε*; Πάρτε ενεργά μέρος.

(1) Το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ του Συμποσίου: <http://ppp.conf.uoi.gr/symposio/programma/>: 115 ομιλητές σε 25 συνεδρίες. Σε κάθε συνεδρία, μισή ώρα για ερωτήσεις και σχόλια από εσάς. Από τον καθένα μας εξαρτάται τι συμπεράσματα θα βγάλει το Συμπόσιο. **Πάρτε ενεργά μέρος.**

(2) Η ΕΓΓΡΑΦΗ σας ΔΩΡΕΑΝ: <http://ppp.conf.uoi.gr/symmetoxi/egrafes/>. Όμως, η Οργανωτική Επιτροπή χρειάζεται να ξέρει πόσους καφέδες να ετοιμάσει, πόσες μερίδες φαγητό, πόσα λεωφορεία. Αν θα παρακολουθήσετε το κοινωνικό πρόγραμμα ή κάποιο βιωματικό σεμινάριο και ποιο, κτλ.

Κυκλοφορήστε τον σύνδεσμο αυτόν σε φίλους, γνωστούς, αγνώστους. Ας έχουν κι εκείνοι την ευκαιρία να συζητήσουν με τόσο πολλούς ομιλητές από τόσο διαφορετικές ειδικότητες για το θέμα αυτό.

(3) Ωστόσο! Εάν οι συζητήσεις γίνουν γενικά κι αφηρημένα, δεν βοηθάει και πολύ. Αντίθετα, αν γίνουν συγκεκριμένα και για ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ περιστατικά, μες από τη ζωή, θα έχουμε συνέχεια στο νου μας για **τι πράγμα μιλάμε** όταν ρωτάμε *Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε*.

Προσγειώστε μας με το δικό σας πραγματικό περιστατικό για το οποίο έχετε άμεσα (ή λιγότερο άμεσα) **βιώματα**. Που σας προβλημάτισε. Που θέλετε να θέσετε ερωτήματα. Έρθετε δεν έρθετε στο Συμπόσιο, **ΓΡΑΨΤΕ ΜΑΣ ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΣΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΑΣ. ΑΝΩΝΥΜΑ:** https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfgMPnS6uroyzUiAFoJxU0qeHFX1vq02o1V-5xCg_1_782H7Q/viewform.

Τώρα. Το έχουν κιόλας κάνει πολλοί. Δεν είστε οι μόνοι που έχετε βιώματα. Και μπορείτε να δείτε ολουνών τις ιστορίες.

Κυκλοφορήστε και αυτόν τον σύνδεσμο, σε φίλους, γνωστούς, αγνώστους. Άσχετα αν έρθουν ή όχι στο Συμπόσιο. Ο καθένας ας έχει την ευκαιρία να γράψει τα βιώματά του. Μπορούμε να έχουμε **10 000** περιστατικά; Θα ήταν η καλύτερη απογραφή τού τι συμβαίνει στην Κοινωνία.

(4) Οι ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ όλων των ομιλιών εδώ: <http://ppp.conf.uoi.gr/symmetoxi/ypovoli-ergasion/>. Αν θέλετε να τις έχετε μαζί σας στο Συμπόσιο, τυπώστε τις.

(5) ΟΜΙΛΙΕΣ και κείμενα: <http://ppp.conf.uoi.gr/symmetoxi/ypovoli-ergasion/>

(6) Η ΔΙΑΜΟΝΗ σας: <http://ppp.conf.uoi.gr/genikes-plirofories/diamoni/>

(7) Το ΤΑΞΙΔΙ σας: <http://ppp.conf.uoi.gr/genikes-plirofories/pos-na-erthete/>

(8) Το ΦΑΓΗΤΟ σας: <http://ppp.conf.uoi.gr/genikes-plirofories/diatrofi/>

(9) Κάνετε την εγγραφή σας: <http://ppp.conf.uoi.gr/symmetoxi/egrafes/>

(10) ΚΑΛΗ ΑΝΤΑΜΩΣΗ !

Γιάνης Δημολιάτης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Συντονιστής του Συμποσίου.

ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα – Λεπτομερής ενημέρωση

14 Απριλίου 2017

εἰδῶς ὁ Ἰησοῦς ὅτι **ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα** ἵνα μεταβῆ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ...
ξέροντας ὁ Ἰησοῦς πῶς **ἦρθε ἡ καθορισμένη γι' αὐτόν ὥρα** να φύγει ἀπὸ τούτον τον κόσμο ...

Τα Ευαγγέλια, δύο χιλιετίες πριν οι βιολόγοι μιλήσουν για προγραμματισμένο θάνατο, δεν αφήνουν αμφιβολία ὅτι για καθέναν μας υπάρχει «ἡ καθορισμένη γι' αὐτόν ὥρα». Ἀκόμα και για τον Ἰησοῦ:

«Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδῶς ὁ Ἰησοῦς **ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα** ἵνα μεταβῆ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα» (Ἰωάννης 13.1) «Πριν ἀπὸ τη γιορτῆ του Πάσχα, **ξέροντας ὁ Ἰησοῦς πῶς ἦρθε ἡ καθορισμένη γι' αὐτόν ὥρα** να φύγει ἀπὸ τούτον τον κόσμο και να πάει στον πατέρα».

«**Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλόν σου**, δέσποτα, κατὰ τὸ ρημᾶ σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου». (Λουκάς 2:29-30) «**Τώρα, Κύριε, μπορεῖς ν' αφήσεις το δούλο σου να πεθάνει** ειρηνικά, ὅπως υποσχέθηκες, γιατί τα μάτια μου εἶδαν τον σωτήρα».

«Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας **οὐδεὶς οἶδεν**, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου μόνος» (Ματθαῖος 24:36, Μάρκος 13:32). «Ποια ὁμως μέρα και ὥρα θα ἔρθει το τέλος, **κανένας δεν το ξέρει**: οὔτε οἱ ἄγγελοι των ουρανῶν, παρά μόνο ο Πατέρας μου.»

Τον 11^ο αἰώνα, ὁ ερμηνευτὴς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ὁσίου Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, τόνισε τη σωστή στιγμή, τον ὄριμο χρόνο (ὄριμος θάνατος): «Ἡ φυγή του Ἰησοῦ δεν ἦταν φυγή φόβου. Δεν ἔφυγε για να μην τον φονεύσουν, ἀλλὰ **ἔπρεπε να ἔρθει ἡ σωστή στιγμή**, θα ἔπρεπε να ἔρθει **ὁ σωστός χρόνος** του θανάτου Του. Θεληματικά σε **ὄριμο χρόνο** παραδίδει τον εαυτό Του στο θάνατο για τη σωτηρία του κόσμου.» (Ερμηνεία τῆς φυγῆς στην Αἴγυπτο για ἀποφυγὴ τῆς σφαγῆς των νηπίων, Ματθαῖος 2:13-18.)

Και στις μέρες μας ὁ Γέρον Παῖσιος, «Ὁ θεὸς τον ἄνθρωπο τον παίρνει στην καλύτερη στιγμή τῆς ζωῆς του. Με ἕναν εἰδικὸ τρόπο. Για να σώσει την ψυχὴ του.» (*Ὁ θάνατος των παιδιῶν*
<https://www.youtube.com/watch?v=2Uaz5cLRFgI> λεπτό 01.15 / 11:05)

Ἡ διαφορά εἶναι ὅτι ὁ Ἰησοῦς **ἤξερε** και πότε ακριβῶς ἦρθε ἡ δική Του σωστή στιγμή, ὁ δικός Του ὄριμος θάνατος. Οἱ ἄνθρωποι ὄχι. Δεν ξέρουν.

Εἶναι «μία θαυμάσια οικονομία τῆς πάνσοφης και πανάγαθης πρόνοιας του Ὑψίστου, που, στους ἀνθρώπους, με τη δειλία του θανάτου ἀνακάτωσε την ἐλπίδα τῆς ζωῆς, και με το βέβαιο και ἀναπόφευκτο τῆς ἀναχώρησης το ἀγνωστο τῆς ὥρας: Για να μὴ νεκρώνεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ το φόβο και πριν ἀκόμα ἔρθει ὁ καιρός, και για να μην προπεθαίνει ἀπὸ το φόβο, και πριν την ὥρα του, ὁ ταλαίπωρος ὁ ἄνθρωπος», ἐξήγησε ὁ πρωτοπόρος του Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ και Διδάσκαλος του Γένους Ευγένιος Βούλγαρης πριν πάνω ἀπὸ δύο αἰῶνες.⁴ Και ἔστερξε για τον εαυτό του ν' ἀπολαύσει εὐθανασία (στην ὥρα του), ὄχι προθανασία (προ τῆς ὥρας του). Τη μεταθανασία (μετὰ την ὥρα του) δεν την εἶχε φανταστεί. Πῶς θα μπορούσε; Δυόμισι αἰῶνες πριν ἀπὸ σήμερα, δυόμισι αἰῶνες πριν τις ΜΕΘ ...

⁴ «Εἶναι βέβαια και αὐτή, τῆς υπερσόφου και υπεραγάθου πρόνοιας του υψίστου μία θαυμάσιος οικονομία, ὅτι συνεκέρασε με την δειλιαν του θανάτου εἰς τους ἀνθρώπους, τῆς ζωῆς την ἐλπίδα, και με το βέβαιον και ἀφευκτον τῆς ἐκβάσεως την ἀδηλίαν τῆς ὥρας· δια να μη ἀπονεκροῦται θορυβουμένη και προ καιροῦ ἡ ψυχὴ, και να μὴ προεκθνήσκη ὑπὸ του φόβου, και προ τῆς ὥρας, ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος» *Διατριβὴ περὶ Εὐθανασίας*, 1804, σελ. 14: <http://ppp.conf.uoi.gr/wp-content/uploads/2016/10/1804.pdf>. Μετάφραση 2005: 81 <https://biblionet.gr/titleinfo/116165>.

Ο Άγιος Συμεών, όταν, στον κολοφώνα της ζωής του, αξιώθηκε να κρατήσει στα χέρια του το θείο βρέφος, αναφώνησε *ΝΥΝ!* Τώρα είναι η ώρα μου. Εμείς; Οι κοινοί θνητοί; **Πώς θα ξέρομε πότε να φωνάξομε *ΤΩΡΑ!*** ;

Και γιατί να ξέρομε; Υπάρχει λόγος;

Υπάρχει.

Σοβαρός.

Ως πριν το τελευταίο τέταρτο του περασμένου (20ού) αιώνα, δεν υπήρχε λόγος να ξέρει ο άνθρωπος πότε να λέει *Νύν!* Δεν είχε έλεγχο της στιγμής του θανάτου του. Σήμερα όμως; Που κατέκτησε την ικανότητα να **διώχνει το θάνατο**;⁵ Πώς θα μπορέσει ν' αναφωνήσει *ΤΩΡΑ!* για ν' αποφύγει προθανασία τε καί μεταθανασία;

1ο Διεπιστημονικό Συμπόσιο **Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε** (ΠΠΠ) Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 28-30 Απριλίου 2017

<http://ppp.conf.uoi.gr/>

Γιατροί, νοσηλευτές, βιολόγοι, νομικοί, φιλόσοφοι, θεολόγοι, κληρικοί, ψυχολόγοι, οικονομολόγοι, κοινωνιολόγοι, καλλιτέχνες, ασθενείς, συγγενείς που φροντίζουν ή φρόντισαν μακροχρόνια πάσχοντες, από όλη τη χώρα (και το εξωτερικό), θα συναντηθούν για να αντιμετωπίσουν το πιο βέβαιο γεγονός της ζωής όλων μας χωρίς εξαίρεση: *Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε*;

ΑΦΙΣΑ: <https://www.dropbox.com/s/hsve82tnnhn3zy5/AFISAL.jpg?dl=0>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: <http://ppp.conf.uoi.gr/symposio/programma/>

ΕΓΓΡΑΦΗ (δωρεάν): <http://ppp.conf.uoi.gr/symmetoxi/egrafes/> Πόσους καφέδες να ετοιμάσουμε; φαγητό; λεωφορεία; μουσεία; σεμινάρια; Κυκλοφορήστε το σε φίλους, γνωστούς, αγνώστους: κι εκείνοι δεν πρέπει να χάσουν την ευκαιρία να συζητήσουν με τόσους (115!) και τόσο διαφορετικούς ομιλητές.

ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ: Μην τους αφήσετε να πετάνε στα σύννεφα. Μπορεί να μην καταλαβαίνουν *για τι πράγμα μιλάμε* όταν λέμε *Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε*; Προσγειώστε τους. ΑΝΩΝΥΜΑ: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfgMPnS6uroyzUiAFoJxU0qeHFX1vq02o1V-5xCg_1_782H7Q/viewform. Έρθετε δεν έρθετε στο Συμπόσιο, ζητήστε τη γνώμη τους για το ΔΙΚΟ ΣΑΣ περιστατικό. Το ίδιο οι φίλοι, οι γνωστοί, οι άγνωστοι. Έρθουν δεν έρθουν στο Συμπόσιο. **10.000** περιστατικά, 10.000 βιώματα, θα ήταν η καλύτερη απογραφή της Κοινωνίας. Το έχουν ήδη κάνει πολλοί...

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ομιλιών: <https://www.dropbox.com/s/25gglziicxwoai/PERILIPSIS.pdf?dl=0> Σε μορφή βιβλίου θα είναι έτοιμες 10 μέρες πριν το Συμπόσιο. Δεν θα δίνεται τυπωμένο στους συνέδρους.

ΟΜΙΛΙΕΣ και ΚΕΙΜΕΝΑ: <https://www.dropbox.com/s/0819jfeirikg19q/PRO.docx?dl=0>

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: <https://www.dropbox.com/s/2ene9waig1qfykw/VIVLIOCIKI.docx?dl=0>

Ποιο βιβλίο, άρθρο, συνέντευξη, βίντεο δεν πρέπει να μην έχουμε υπόψη μας;

---

⁵ «Στους μαθητές μου! Με αγάπη, ευθύνη και σεβασμό στους νέους που προσπαθούν να σπουδάσουν την **τέχνη του να διώχνεις το θάνατο** και να απαλύνεις τον πόνο των ανθρώπων.» αφιέρωσε το βιβλίο του «*Περιγραφική και εφαρμοσμένη ανατομική: Το κινητικό σύστημα*», University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2002, έκδοση 1^η, ο καθηγητής Ανατομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Αλέξανδρος Άγιος.

ΕΚΘΕΣΗ (καί πώληση) ΣΧΕΤΙΚΩΝ βιβλίων σε όλη τη διάρκεια του Συμποσίου. Ποιο βιβλίο δεν πρέπει να απουσιάζει; Ενημερώστε τον εκδότη του να επικοινωνήσει με το βιβλιοπωλείο "Πρόκος" (<http://www.nprokos.gr/>).

ΔΙΑΜΟΝΗ: <http://ppp.conf.uoi.gr/genikes-plirofories/diamoni/>

Προσφορές: <https://www.dropbox.com/s/nbipc0i6x14ly6h/HotelsSOS.pdf?dl=0>

ΤΑΞΙΔΙ: <http://ppp.conf.uoi.gr/genikes-plirofories/pos-na-erthete/>

Από και 27 Απριλίου έως και 3 Μαΐου 2017 δύο πτήσεις πρωί και βράδυ καθημερινά:

Αθήνα – Ιωάννινα: αναχώρηση 08:50, άφιξη 09:55· αναχώρηση 20:15, άφιξη 21:15.

Ιωάννινα – Αθήνα: αναχώρηση 10:20, άφιξη 11:20· αναχώρηση 21:50, άφιξη 22:50.

Κρατήσεις <https://el.aegeanair.com/organoste/agora-eisitiriou/>

ΦΑΓΗΤΟ: <http://ppp.conf.uoi.gr/genikes-plirofories/diatrofi/>

Δείτε και εδώ: <http://ppp.conf.uoi.gr/symmetoxi/egrafes/>

ΚΑΛΗ ΑΝΤΑΜΩΣΗ!

Και μην ξεχνάτε! **Χρειαζόμαστε το περιστατικό σας.-**

Γιάνης Δημολιάτης

Συντονιστής του Συμποσίου

14-4-2017

10

Κανονισμός Διεξαγωγής Συμποσίου
14 Απριλίου 2017

1ο Διεπιστημονικό Συμπόσιο Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε (ΠΠΠ)
Ιωάννινα 28-30 Απριλίου 2017

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

*"Οι τζέντλεμεν δεν υπερβαίνουν ποτέ το χρόνο που τους έχει δοθεί.
Οι κύριοι παρακαλούνται να τον τηρήσουν."*⁶
Διαλέξτε!

Ο προγραμματισμένος χρόνος θα τηρείται **απαρέγκλιτα**. Αν για οποιοδήποτε λόγο το Προεδρείο κρίνει ότι πρέπει να δοθεί λίγος ακόμα χρόνος στη Συζήτηση, η αίθουσα δεν μπορεί να μην αδειάζει το αργότερο 15' μετά τον προγραμματισμένο για τη συνεδρία χρόνο.

Καμιά εισήγηση δεν επιτρέπεται να καλύψει χρόνο περισσότερο από τον προγραμματισμένο. Το Προεδρείο θα προειδοποιεί στα 3' και στο 1' πριν το τέλος, και 1' μετά το τέλος θα διακόπτει το μικρόφωνο χωρίς προειδοποίηση.

Αν μια εισήγηση καλύψει **λιγότερο** χρόνο από τον προγραμματισμένο, το Προεδρείο δικαιούται να καλύψει τη διαφορά με ερωτήσεις και σχόλια αποκλειστικά για τη συγκεκριμένη εισήγηση.

Το Προεδρείο θα διασφαλίζει τα τελευταία 3-5 λεπτά τού χρόνου που έχει δοθεί στη συνεδρία για να ανακοινώσει τα **Συμπεράσματα** της συνεδρίας, με βάση τα κείμενα που έχουν ήδη ανταλλαγή πριν το Συμπόσιο, τις εισηγήσεις στο Συμπόσιο, και τη Συζήτηση.

Τα μέλη της κάθε Συνεδρίας (Εισηγητές και Προεδρείο) θα πρέπει να έχουν **ανταλλάξει** ΠΡΙΝ το Συμπόσιο, σε χρόνο επαρκή για τη μελέτη τους, τις ομιλίες τους και τα πλήρη κείμενά τους. Όσες ομιλίες ή πλήρη κείμενα κατόρθωσε η Οργανωτική Επιτροπή να συλλέξει, βρίσκονται ήδη στον [τόμο](#) των προκαταρκτικών κειμένων.

Με ταχύτητα παρουσίασης **λογική** τόσο για τον ομιλητή όσο και για τον ακροατή (**100 λέξεις το λεπτό**) και ΧΩΡΙΣ παρεκβάσεις εκτός χειρογράφου, μια ομιλία 10' λεπτών πρέπει να είναι 1000 λέξεις και μια 15' λεπτών 1500 λέξεις.

Όσοι χρησιμοποιήσουν **διαφάνειες**, η αντίστοιχη λογική ταχύτητα είναι 1 διαφάνεια ανά 1' λεπτό, 10 διαφάνειες για 10', 15 για 15'.

Η **πρόβα** μπροστά σε τρίτους, είναι αναγκαία για νέους ομιλητές. Για τους πεπειραμένους η **πείρα** μπορεί να είναι κακός σύμβουλος ("πείρα είναι να κάνουμε τα ίδια λάθη με όλο και μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση", Όσκαρ Ουάιλντ)

Δεν αποκλείεται να χρησιμοποιούμε ίδιους **όρους** με διαφορετικό περιεχόμενο. Στην ομιλία σας, ορίστε τους κρίσιμους όρους. Στα κείμενά σας για τα πρακτικά, συντάξτε έναν κατάλογο όρων (με την αγγλική τους απόδοση), ορισμών και ερμηνειών. Μια συστηματική προσπάθεια σύνθεσης της παρούσας κατάστασης στο [Δεξικό Όρων Υγιεινής και Επιδημιολογίας](#) (Διορθώστε ή/και Συμπληρώστε).

⁶ Αγγλική παροιμία.

Προδιαγραφές ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ανακοινώσεων (Πόστερ)

- Διαστάσεις: **Πλάτος** 90 cm, **Ύψος** μέχρι 124 cm.
- Μέγεθος γραμμάτων: να διαβάζεται με άνεση από απόσταση τουλάχιστον 1 μέτρου, κατά προτίμηση 2.
- Δεδομένα: εάν παρουσιάζετε δεδομένα, **ΟΧΙ** και σε πίνακα και σε γράφημα και σε κείμενο: μόνον με μία μορφή, ή μόνον σε πίνακα ή μόνον σε γράφημα ή μόνον σε τρέχον κείμενο.
- Θα είναι αναρτημένες σε όλη τη διάρκεια του Συμποσίου (να αναρτηθούν Παρασκευή πρωί 9-11 πμ, και απο-αναρτηθούν στο τελευταίο διάλειμμα της Κυριακής). Στα διαλείμματα φροντίστε να είστε εκεί για να εξηγήτε, να δίνετε πλήρες κείμενο ή διαφάνειες κτλ.

Αγαπητέ ομιλητή, Κανένας δεν μπορεί να μην αρχίζει στην ώρα του. Πρώτος ΕΣΥ!
27 Απριλίου 2017, 7 το πρωί

Το τελευταίο μήνυμα προς όλους τους Ομιλητές και Προέδρους συνεδριών την προηγούμενη της έναρξης του Συμποσίου (email 27-4-2017 6:57πμ):

Αγαπητέ ομιλητή,

Τούτη την ώρα, ένα μόνο πράγμα οφείλω να πω: Κανένας δεν πρέπει να μην αρχίζει στην ώρα του.

Πρώτος εσύ.

Είναι ο μόνος κανόνας αυτού του Συμποσίου.

Φρόντισε ο επόμενος από σένα ομιλητής να αρχίσει στην ώρα του. Ας είναι η μόνη μέριμνά σου.

Όταν έρθει η ώρα του παραχώρησέ του, **ΑΥΤΟΜΑΤΑ**, το μικρόφωνο. Από μόνος σου.

Στο κέντρο της προσοχής σου ας είναι όχι πότε θα τελειώσεις την ομιλία σου εσύ, αλλά πότε θα αρχίσει την ομιλία του ο επόμενος ομιλητής.

Όχι εσύ· εκείνος.

Όχι το Εγώ· ο Άλλος.

Είμαστε στο Εμείς· όχι στο Εγώ.

Σε παρακαλώ διευκόλυνε το Προεδρείο· οφείλει να επιβάλει τον κανόνα.

Σε παρακαλώ διευκόλυνε εμένα· οφείλω να διακόπτω την παροχή ρεύματος στα μικρόφωνα.

Με αγάπη

Ο συντονιστής του Συμποσίου·
οφείλει να το προστατέψει.⁷

---

⁷ **Φανερό** το άγχος ότι, αν επικρατούσε χαλαρότητα, οι μισοί ομιλητές θα έμεναν χωρίς χρόνο να μιλήσουν και οι συζητήσεις στο τέλος των συνεδριών θα συρρικνώνονταν μέχρι κατάργησής τους. Συγνώμη από όσους εισέπραξαν το μήνυμα φορτικό. Ευχαριστίες προς όσους αποκρίθηκαν «Καλή δύναμη!», ιδιαίτερα στον Ι. Πνευματικό για το προς όλους μήνυμά του «Εξοχος! / Ας σεβαστούμε την παράκλησή του! (ΕΜΕΙΣ)!» (27-4-2017 12:21μμ).

Άγνωστο αν το μήνυμα συνέβαλε, πάντως **δεν** υπήρξε αίσθηση ότι το χρονοδιάγραμμα δεν τηρήθηκε κανονικά.

Ραδιοστίγμα & Τηλεστίγμα του Συμποσίου 20 (;) Απριλίου 2017

Το ραδιοστίγμα (radio spot)

Η μουσική του τραγουδιού «Και να, αδερφέ μου», από την ποιητική συλλογή του Γιάννη Ρίτσου «*Καπνισμένο Τσουκάλι*» σε μουσική του Χρήστου Λεοντή, αποτελεί το υπόστρωμα όλου του ραδιοφωνικού στίγματος (radio spot) του Συμποσίου που ακούστηκε από το ραδιόφωνο της ΕΡΑ Ιωαννίνων (η έμφαση της εκφωνήτριας):

Σε **όποιον** και αν το είπα, η πρώτη αντίδρασή του ήταν *ένα βήμα πίσω*. Και, ύστερα από ένα δευτερόλεπτο, «*ενδιαφέρον!*» λέει, πολύ ενδιαφέρον. / Γιατροί, βιολόγοι, νομικοί, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, φιλόσοφοι, θεολόγοι, κληρικοί, άρρωστοι, συγγενείς που φροντίζουν αρρώστους θα συζητήσουν το δεύτερο σαββατοκύριακο μετά το Πάσχα⁸ στα Γιάννενα ένα καυτό κοινωνικό πρόβλημα: *Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε; Έχει η ιατρική ξεπεράσει τα όριά της; Ήρθε η ώρα να συζητήσει με την κοινωνία; Έχει η κοινωνία αποφασίσει; Έχει ο καθένας μας αποφασίσει; / Εγγραφές στο ίντερνετ: Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε;*

Η φωνή του Νίκου Ξυλούρη «*έτσι να λέμε πια τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη*» έρχεται μπροστά αμέσως πριν την τελευταία πρόταση της εκφωνήτριας του μηνύματος και υποχωρεί για να κλείσει η εκφωνήτρια. <https://drive.google.com/file/d/1HdTiO8ZDKeF-QSBodp44Fx8pY3M2VV6W/view?usp=sharing>. 00:00:54.

Αυτό ήταν το **επιθυμητό** ραδιοστίγμα. Ωστόσο, στον αέρα βγήκαν **τελικά** μόνο τα 30" του τηλεστίγματος: <https://drive.google.com/file/d/1R1xsX3ffEuFX9OO59RhdrUnebZG73FpM/view?usp=sharing>. 00:00:30

Το τηλεστίγμα (tele spot)

Εικόνες (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Συνεδριακό Κέντρο, Κύρια αίθουσα συνεδρίων, Αφίσα του Συμποσίου, Διατριβή περί Ευθανασίας του Ευγενίου Βούλγαρη, Αφίσα (απόσπασμα) με την ιστοσελίδα του Συμποσίου) διαδέχονται η μια την άλλη ενώ η εκφωνήτρια απαγγέλλει (η έμφαση δική της):

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 28 με 30 Απριλίου, Συνεδριακό Κέντρο: / Γιατροί, βιολόγοι, νομικοί, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, φιλόσοφοι, θεολόγοι, άρρωστοι, συγγενείς που φροντίζουν αρρώστους συζητούν ένα καυτό κοινωνικό πρόβλημα: *Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε; Έχει η ιατρική ξεπεράσει τα όριά της; Ήρθε η ώρα να συζητήσει με την κοινωνία; Έχει η κοινωνία αποφασίσει; Έχει ο καθένας μας αποφασίσει; / Εγγραφές στο ίντερνετ.*

https://drive.google.com/file/d/1bUJ_-BdIU5XPHrhqo_GGrkTK2jD4Ap28/view?usp=sharing 00:00:30.

Το τελευταίο Δελτίο Τύπου 24 Απριλίου 2017

... επόμενες 2 σελίδες →

⁸ Το Πάσχα ήταν 16 Απριλίου 2017.

... →

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ • 451 10 ΙΩΑΝΝΙΝΑ • Τηλ: 2651009048/9047/7483 • Fax: 2651009070 • E-mail: health@cc.uoi.gr

Ιωάννινα, 24 Απριλίου 2017

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

1^ο Διεπιστημονικό Συμπόσιο “Πότε Πρέπει να Πεθαίνουμε (ΠΠΠ)”, 28-30 Απριλίου 2017
<http://ppp.conf.uoi.gr/>

Η Σχολή Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ο Τομέας Φιλοσοφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το Εργαστήριο Βιοηθικής του Πανεπιστημίου Κρήτης, και η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας **διοργανώνουν** στα Ιωάννινα, 28-30 Απριλίου 2017, Διεπιστημονικό Συμπόσιο με θέμα «*Πότε πρέπει να πεθαίνουμε; (ΠΠΠ)*», αφιερωμένο στα 213 χρόνια από τη *Διατριβή περί Ευθανασίας* (1804)¹ του Διδάσκालου του Γένους και πρωτοπόρου του Νεοελληνικού Διαφωτισμού που προετοίμασε το έδαφος για την Επανάσταση του 1821, Ευγενίου Βούλγαρη, ο οποίος ξεκίνησε τη λαμπρή σταδιοδρομία του από την πρωτεύουσα της Ηπείρου πριν σχεδόν τρεις αιώνες.

Το Συμπόσιο τελεί υπό την **Αιγίδα** της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Ο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος το έθεσε υπό τις ευλογίες του: «*Ασμένως γνωρίζω υμίν ότι είμαι θετικός προκειμένου το εν λόγω συμπόσιον να τεθεί υπό την αιγίδα της καθ’ ημάς Ιεράς Αρχιεπισκοπής και εάν το πρόγραμμά μου το επιτρέπει θα παρευρεθώ προκειμένου να βοηθήσωμεν από κοινού εις την καλύτερη δυνατή επίλυσιν του κρίσιμου προβλήματος της ευθανασίας*».²

Συνεργάζονται πολλοί φορείς, τοπικοί και μη, υγείας και μη: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΤΕΙ) Ηπείρου. Ιατρικός Σύλλογος Ιωαννίνων. Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων (ΠΓΝΙ). Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων "Γ. Χατζηκόστα". Ελληνική Ομοσπονδία Καρκίνου (ΕΛΛΟΚ). Τμήμα Νοσηλευτικής ΤΕΙ Λάρισας. Μονάδα Εντατικής Θεραπείας Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (ΔΠΘ). Πανελλήνια Ένωση Ιατρών Δημόσιας Υγείας (ΠΕΙΔΥ). Ιατροχειρουργική Εταιρία Κέρκυρας. Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου & Βιοηθικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Εταιρία Ηπειρωτικών Μελετών (ΕΗΜ). Ίδρυμα Μελετών Ιονίου και Αδριατικού Χώρου. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ιωαννιτών. Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων. Γενικά Αρχεία του Κράτους (ΓΑΚ) - Ιστορικό Αρχείο Ηπείρου. Σύνδεσμος Φιλολόγων Κέρκυρας.

115 εισηγητές από όλη τη χώρα – γιατροί, νοσηλευτές, βιολόγοι, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, νομικοί, φιλόσοφοι, θεολόγοι, κληρικοί, οικονομολόγοι, καλλιτέχνες,³ άρρωστοι, συγγενείς που φροντίζουν ή φρόντισαν αρρώστους – θα αναζητήσουν λύση σε ένα καυτό πρόβλημα της ελληνικής κοινωνίας: *Πότε πρέπει να πεθαίνουμε; Έχει η ιατρική ξεπεράσει τα όριά της; Ήρθε η ώρα να συζητήσει με την κοινωνία; Έχει η κοινωνία αποφασίσει; Έχει ο καθένας μας αποφασίσει;*

Πέρα από τη διεπιστημονικότητά του, ένα ακόμα χαρακτηριστικό του είναι η πρωτοτυπία: Συμπόσιο ή συνέδριο με αυτό το θέμα δεν έχει ξαναγίνει, από όσο γνωρίζουμε ούτε διεθνώς.

¹ <http://www.biblionet.gr/book/116165/>

² <https://www.dropbox.com/s/6keu5am9k0w6d90/-AcinonIeronimos.pdf?dl=0>

³ Ο πίνακας «*Αναχώρηση*» είναι προσφορά του Ηπειρώτη ζωγράφου Δημήτρη Καρβέλα που ζει στη Σουηδία.

... →

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ • 451 10 ΙΩΑΝΝΙΝΑ • Τηλ: 2651009048/9047/7483 • Fax: 2651009070 • E-mail: health@cc.uoi.gr

Γιατί ένα τέτοιο συμπόσιο; Αποφεύγομε να μιλάμε για τον θάνατο, για το πιο βέβαιο γεγονός της ζωής όλων χωρίς εξαίρεση. Αφήνοντας άλυτο το μεγαλύτερο ίσως σήμερα πρόβλημα της δυτικής ιατρικής, αυτή μεν δεν γνωρίζει πού τελειώνουν τα όριά της, η κοινωνία δε βυθίζεται στα αδιέξοδα του "απαγορευμένου θανάτου". Αδιέξοδα κρίσιμα για κάθε κοινωνία, ιδιαίτερα κρίσιμα για μια χώρα που διέρχεται τη σοβαρότερη Κρίση στη νεότερη ιστορία της. Όχι μόνο οικονομική, μα και δημογραφική: Όπως είπε πριν πάνω από 15 χρόνια ο καθηγητής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Χάρβαρντ Δημήτρης Τριχόπουλος, «Όσο περισσότερο επιμηκύνουμε το όριο της ζωής με τη βοήθεια της επιστήμης, τόσο θα περιορίζονται οι γεννήσεις. Ποια είναι η επιδίωξή μας; Να γίνουμε μια κοινωνία γερόντων; Να μην υπάρχουν παιδιά ανάμεσά μας;»⁴

Οι σύνεδροι θα καλύψουν τα έξοδά τους. **Χορηγίες** καλύπτουν τα ανελαστικά έξοδα του Συμποσίου. Ευχαριστούμε τους χορηγούς μας: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Δημήτρης Καρβέλας, ΤΕΙ Ηπείρου, Εργαστήριο Υγιεινής & Επιδημιολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ΕΡΤ, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ιωαννιτών, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς; Μουσείο Αργυροτεχνίας Ιωαννίνων, Εθνική Τράπεζα Ελλάδος, Ζαγόρι Φυσικό Μεταλλικό Νερό, εκδόσεις Gutenberg, NIKI Ltd Digital Engineering, Κατώγι Αβέρωφ, ΖΟΙΝΟΣ Α.Ε.

Προσβλέποντας σε συμμετοχή όσων έχουν "κάτι να πουν" και κυρίως "κάτι ν' ακούσουν", **σας περιμένουμε να παρακολουθήσετε τις εργασίες του και να συμβάλλετε με τις σκέψεις σας "στην καλύτερη δυνατή επίλυση του κρίσιμου αυτού προβλήματος".**

Λεπτομέρειες στην ιστοσελίδα του Συμποσίου: <http://ppp.conf.uoi.gr/>.

Πότε πρέπει να πεθαίνουμε; (ΠΠΠ)

1^ο Διεπιστημονικό Συμπόσιο
Ιωάννινα 28-30 Απριλίου 2017
ppp.conf.uoi.gr

⁴ «Σήμερα έχουμε φτάσει στο σημείο να ζούμε 70-80 χρόνια. Τι άλλο θέλουμε; Να ζήσουμε 100; Πρέπει να καταλάβουμε ότι όσο περισσότερο επιμηκύνουμε το όριο της ζωής με τη βοήθεια της επιστήμης τόσο θα περιορίζονται οι γεννήσεις. Ποια είναι η επιδίωξή-μας; Να γίνουμε μια κοινωνία γερόντων; Να μην υπάρχουν παιδιά ανάμεσά-μας; Φθάσαμε στο σημείο να πληρώνουμε ενάμισι εκατομμύριο δολάρια για να βρούμε ένα νεφρό για μεταμόσχευση. Και όλ' αυτά για να ζήσουμε τρία χρόνια παραπάνω... Μα ενάμισι εκατομμύριο δολάρια είναι ο προϋπολογισμός της Ουγκάντα. Καταλαβαίνετε δηλαδή τί παραλογισμός μάς έχει κυριεύσει;» (συνέντευξη στον Θανάση Λάλα, *Το Βήμα* 10-9-2000: Β3-5).

13
Από τον Τύπο 28 Απριλίου 2017

Ενα συμπόσιο για το πότε πρέπει να πεθαίνουμε | Ελλάδα | ... <http://www.kathimerini.gr/907220/article/epikairothta/ellada/ena-...>
18 Μαΐου 2019

ΕΛΛΑΔΑ

ΕΛΛΑΔΑ 28.04.2017

Ενα συμπόσιο για το πότε πρέπει να πεθαίνουμε

ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΖΙΜΑΣ

Ετικέτες:

«...Θα ήθελα να βγάλω μια μεγάλη κραυγή, που να φτάσει μέχρι τον ουρανό ψηλά. Μέχρι τον ουρανό ψηλά να φτάσει. Τέτοια μεγάλη κραυγή. Είμαι η δυστυχία που σπέρνει η ιατρική. Ακριβώς αυτό...».

«...Ο άντρας μου ήταν στο σπίτι και κάθε τρεις και δέκα στο νοσοκομείο. Όταν λέμε στο σπίτι, εννοούμε μία μέρα στο σπίτι και μία εβδομάδα στο νοσοκομείο. Διότι τον πήραμε στο σπίτι αλλά στην ουσία η ζωή μας πάλι στο νοσοκομείο ήταν... Όμως, το ίδιο έπρεπε και εκεί να εκτελώ τα ίδια

Με την περιήγησή σας στο [kathimerini.gr](http://www.kathimerini.gr) αποδέχεστε την χρήση cookies.

Εντάξει!

Περισσότερες πληροφορίες εδώ. (<http://www.kathimerini.gr/termsofuse>)

1 από 3

18/5/19, 7:51 π.μ.

... →

Ενα συμπόσιο για το πότε πρέπει να πεθαίνουμε | Ελλάδα | ...

<http://www.kathimerini.gr/907220/article/epikairothta/ellada/ena-...>

νοσοκομείο με κόκκινο σταυρό; Με φώναξαν στο σχολείο και μου είπαν ότι έχουμε πρόβλημα με το παιδί σας. Και τους είπα: Αν εσείς έχετε πρόβλημα μ' αυτή τη ζωγραφιά, ελάτε να δείτε τι πρόβλημα έχω εγώ στο σπίτι μου. Δεν ήρθαν. Τους εξήγησα ότι ο πατέρας του είναι βαριά άρρωστος, τους εξήγησα ότι το παιδί μεγαλώνει σε ένα πολύ ιδιαίτερο περιβάλλον, όπου δεν ορίζει τίποτα...».

«...Κανένας δεν ρώτησε εμένα πώς νιώθω. Εφτασα στον πάτο, που λέμε, του πηγαδιού. Εφτασα 53 κιλά. Σταμάτησε κάθε όρεξη για φαγητό, δεν ήθελα να τρώω, δεν ήθελα να μιλάω – και πάλι δεν ζήτησα τη βοήθεια ειδικού...».

Το ερώτημα

Ο κ. Γιάννης Δημολιάτης, αναπληρωτής καθηγητής Υγιεινής και Ιατρικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, «περιηγήθηκε» στον κόσμο των συγγενών-φροντιστών ατόμων με ανίατες ασθένειες σε προωθημένο στάδιο, όπου κατέγραψε και συμπεριέλαβε στο βιβλίο του «Η Μεγάλη Κραυγή», συγκλονιστικές μαρτυρίες για το δράμα αυτών των ανθρώπων, που σε πολλές περιπτώσεις μοιάζουν με ζωντανούς - νεκρούς. Μέσα (και) από τις σπαρακτικές αφηγήσεις τους αναδύεται το ερώτημα, εάν έχει νόημα η τεχνητή παράταση από την ιατρική, της ζωής ενός ασθενούς σε τέτοιες συνθήκες που «σκοτώνουν» τη ζωή και των συγγενών, οι οποίοι επωμίζονται το μαρτυρικό και ασήκωτο φορτίο της φροντίδας στην τελική διαδρομή προς το μη αναστρέψιμο μοιραίο. Ή αλλιώς, «πότε πρέπει να πεθαίνουμε»;

Απάντηση σε αυτό το ζέον για την κοινωνία πρόβλημα θα προσπαθήσουν να δώσουν 115 επιστήμονες ενός ευρέος φάσματος, από γιατρούς, νοσηλευτές, θεολόγους, ψυχολόγους, έως κληρικούς και κοινωνικούς λειτουργούς, που θα συμμετάσχουν με εισηγήσεις στο Διεπιστημονικό Συμπόσιο, που αρχίζει σήμερα και θα διαρκέσει έως και την Κυριακή (28-30 Απριλίου), στα Ιωάννινα από τη Σχολή Επιστημών Υγείας και τον Τομέα Φιλοσοφικής Σχολής του τοπικού πανεπιστημίου και συνδιοργανωτή το Εργαστήριο Βιοηθικής του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Το συμπόσιο τελεί υπό την αιγίδα της Αρχιεπισκοπής Αθηνών με τον κ. Ιερώνυμο, όπως αναφέρεται σε ανακοίνωση των διοργανωτών, να δηλώνει πρόθυμος να παραστεί για να βοηθήσει με την παρέμβασή του «εις την καλύτερη δυνατή επίλυση του κρίσιμου προβλήματος της ευθανασίας».

«Καυτά ερωτήματα»

Ο καθηγητής κ. Δημολιάτης, ιθύνων νους της πρωτοβουλίας, είπε στην «Κ» ότι το συμπόσιο είναι αφιερωμένο στα 213 χρόνια από τη συγγραφή της διατριβής περί ευθανασίας του Ευγένιου Βούλγαρη. «Θα απαντηθούν και άλλα καυτά ερωτήματα για τον θάνατο, όπως για το εάν η ιατρική έχει ξεπεράσει τα όριά της, ή η κοινωνία και ο καθένας μας ξεχωριστά έχουμε αποφασίσει για το πότε πρέπει να πεθαίνουμε», πρόσθεσε, επισημαίνοντας πως «αποφεύγουμε να μιλάμε για τον θάνατο, για το βέβαιο γεγονός της ζωής όλων χωρίς εξαίρεση».

Με την περιήγησή σας στο [kathimerini.gr](http://www.kathimerini.gr) αποδέχεστε την χρήση cookies.

Εντάξει!

Περισσότερες πληροφορίες [εδώ](http://www.kathimerini.gr/terms-of-use). (<http://www.kathimerini.gr/terms-of-use>)

2 από 3

18/5/19, 7:51 π.μ.